

Foto: Lena Heimlén

Att arbeta med sällskapsdjur

Yrken inom en framtidsbransch

Yrken inom området sällskapsdjur

Generellt kan sägas att alla djuryrken kräver ett stort intresse för och bred kunskap om djur. En god grund är gymnasieutbildning vid något av landets naturbruksgymnasier och därefter mer specialiserad utbildning, såväl teori som praktik. Detta gäller oavsett om man vill bli veterinär, trimmare eller arbeta i djurpark.

Djurbranschens Yrkesnämnd (DYN) representerar arbetslivet och är ett nätverk för att bevaka och driva gemensamma frågor, samt främja utbildning och rekrytering inom djurbranschen utöver lantbruksdjur och häst. DYN företräder medlemsorganisationer inom zoofackhandel, djurparker, 4H, läkemedelsindustri, försäkringsbolag, avel och uppfödare, utbildningsorganisationer, djurskydd och djurhem.

Under hösten 2010 lät DYN göra en kartläggning av sällskapsdjursbranschen, dvs hela djurbranschen, utöver lantbruksdjur och häst. Djurbranschen omsätter ca 10 miljarder kronor årligen och intresset för varor och tjänster inom området ökar ständigt. Detta ställer krav på professionalism och kunnande, inte minst när konkurrensen ökar. Branschen bedömer att eftersom intresset för sällskapsdjur ökar, kommer även efterfrågan på utbildad personal att öka.

Man kan dela in sällskapsdjursbranschen i tre huvudkategorier; administrativa yrken, praktiska yrken samt yrken med både praktiskt och teoretisk inriktning.

Behörighet och legitimation.

Jordbruksverket utfärdar legitimation för veterinärer och djursjukskötare. Utöver dessa yrken kan sjuksköterska, sjukgymnast och tandläkare behandla djur självständigt inom sina yrkesroller och efter styrkande av lång praktisk erfarenhet kan de ansöka om legitimation hos Jordbruksverket. Nämnda yrken ingår i kategorin Djurhälsopersonal.

De rent administrativa yrkena finns främst inom intresseorganisationer, olika myndigheter och försäkringsbolag.

Praktiskt yrkesarbete med sällskapsdjur omfattar sjukvård, friskvård/rehabilitering samt omvårdnadstjänster.

Vid statliga verk och myndigheter arbetar man såväl praktiskt som teoretiskt med djur, vilket även gäller i zoobutiker och liknande.

På rent **administrativa tjänster** arbetar omkring 1.000 personer. **Praktiskt yrkesarbete** finns i ca 3.500 företag av mycket varierande storlek. Uppskattat antal yrkesverksamma är drygt 9.000 personer. Företag och organisationer som arbetar både **praktiskt och teoretiskt** sysselsätter knappt 5.000 människor yrkesmässigt i knappt 1.500 företag, skolor oräknade.

Det vi idag vet är alltså att 15.000 människor får sin försörjning från någon kategori inom sällskapsdjursbranschen, i ungefär 5.000 företag och organisationer med allt från en person till flera hundra. Dessutom finns i många branscher praktikplatser, vikariat samt företag som tar hjälp av studenter och familjemedlemmar som inte räknas in i statistiken över företagets anställda.

Yrken/branscher

I de tre huvudgrupperna finns ett flertal yrken, branscher och arbetsplatser.

Administration

- Skadereglerare, säljare/ombud – Försäkringsbolag
- Administration, information – Djurorganisationer (ex SKK, Djurskyddet m fl)
- Administration, information – Myndigheter, verk, kommunal verksamhet
- Journalist, fotograf, författare, informatör – Förlag och media

Praktiskt yrkesarbete

- Sjukvård
 - o Veterinär
 - o Djursjukskötare
 - o Djurtandläkare
 - o Djurvårdare
- Friskvård/rehabilitering
 - o Djursjukgymnast
 - o Fysioterapeut/Massör/Naprapat
 - o Akupunktör
 - o Homeopat
- Omvårdnad
 - o Djurpensionat
 - o Hunddagis
 - o Trimning, klippning o dyl
 - o Rastningsservice
- Övrigt
 - o Djurskötare – Djurpark, naturpark, 4H
 - o Djurtekniker/djurskötare – Forskning
 - o Omplaceringsverksamhet
 - o Hundförare – polis, tull, försvar, kriminalvård
 - o Hundförare – väktare, mögelsök, vårdhund m fl
 - o Instruktör, tränare, psykolog
 - o Hundturism
 - o Uppfödare

Praktik och teori

- Djurskyddsinspektör – Länsstyrelser
- Zoohandlare
- Grossist, tillverkare mm – Djurfoder, tillbehör
- Lärare – Naturbruksgymnasier, lantbruksuniversitet m fl
- Forskare, analytiker, laboratorietekniker (t ex vid SVA)

Administrativa yrken/branscher

Även om administrativa yrken inom djurområdet inte kräver direkta djurkunskaper, är det givetvis en fördel på arbetsmarknaden om man har kunskap om och intresse av djur. Förståelse för såväl djurens som djurägarnas behov, krav och önskemål gör att man som administratör, säljare eller handläggare kan ge bättre service och trovärdigheten för de tjänster man erbjuder ökar.

Skadereglerare samt säljare/ombud vid försäkringsbolag.

Försäkringsbolagen har ett framtida rekryteringsbehov om ca 25 tjänster per år. I branschen finns renodlade djurförsäkringsbolag och försäkringsbolag som erbjuder även djurförsäkringar. I båda fallen krävs kunskap om och intresse för djur samt intresse av att arbeta med människor. Även banker och stora organisationer anställer försäkringsexperter. Man kan också arbeta som fristående konsult.

www.agria.se
www.folksam.se
www.if.se
www.sveland.se
www.trygghansa.se

Administration inom intresseorganisationer och djurskyddsorganisationer, t ex Svenska Kennelklubben, Djurskyddet Sverige och Svenska Hundskyddsföreningen för att nämna några. *Intresseorganisationer* med fokus på djurskydd ser på sikt en ökning av verksamheten med nyanställningar som följd. Övriga stora *djurorganisationer*, som t.ex. Svenska Kennelklubben, räknar med att klara ökad verksamhet med nuvarande personalstyrka.

www.skk.se
www.djurskyddet.se
www.djurn.se
www.hundstallet.se

Kontaktuppgifter till ett flertal djurorganisationer finns i Manimalisrapporten.
www.manimalis.se

Statliga verk och myndigheter, kommunal administration.

Jordbruksverket är den myndighet som har det centrala ansvaret för djurhållningen i landet för både sällskapsdjur och lantbruksdjur. Jordbruksverket för det statliga hundregistret. Landets länsstyrelser sköter tillsynen och efterlevnaden av djurskyddslagen med hjälp av veterinärer, djurskyddsinspektörer och ett antal handläggare och administratörer. Detta sköttes tidigare av landets kommuner, som numera hanterar mindre frågor om hund och katt, som regleras i de lokala ordningsstadgarna. Vissa kommuner har också olika djurråd med representanter från bostadsbolag, djurorganisationer och andra berörda.

www.jordbruksverket.se

www.skl.se

www.lansstyrelsen.se

Förlag och media.

Mediebranschen sysselsätter ingen större skara yrkesmässigt, men landets tidningar och tidskrifter har allt fler inlägg om sällskapsdjur varför efterfrågan på kunniga inom området kan öka. Det gäller såväl text- som bildproduktion och förlagsverksamhet.

www.sverigestidskrifter.se

<http://www.kb.se/isbn-centralen/svenska-forlag/>

<http://www.sfoto.se/>

www.sjf.se

Försäljning via webbshoppar blir allt mer populärt och finns inte enbart som komplement till zoobutiker, utan även renodlade nätbutiker.

Praktiskt yrkesarbete

I kategorin **praktiskt yrkesarbete** finns en mängd olika branscher och yrken. Vi har delat in dem i **sjukvård**, **friskvård/rehabilitering**, **omvårdnad** samt under rubriken **Övrigt** arbete med forskningsdjur, inackorderingsverksamhet och djurparker.

I dagsläget finns ungefär 9.000 yrkesverksamma i omkring 3.500 företag, allt från enmansföretag till större djursjukhus och djurparker. Antalet anställda varierar beroende på säsong, framför allt inom djurparkssektorn.

Sjukvård

- leg. veterinär
- leg. djursjukskötare
- leg. tandläkare
- djurvårdare

Veterinär

Högskoleutbildning på 5½ år, 330 hp. Utbildningen är förlagd till Sveriges lantbruksuniversitet, som skriver följande om yrket:

När du fått din veterinärexamen (efter 5,5 års utbildning) ansöker du till Statens Jordbruksverk om svensk veterinärlegitimation och får sedan arbeta som veterinär inom alla områden oavsett vilka valbara programblock/kurser du gått. Veterinärer har en bred arbetsmarknad och arbetsfältet spänner över behandling av sjuka djur, förebyggande djurhälsovård, rådgivning, besiktning och övervakning vid slakterier, övervakning av försöksdjurs hälsa och välbefinnande, smittskydd, övervakning av sjukdomsläge inom landet samt ev. bekämpning av sjukdom, djurskydd samt undervisning och forskning. Din framtida arbetsplats kan vara vid myndigheter, organisationer, djursjukhus eller läkemedelsföretag. Du kan också verka som egen företagare.

Det finns idag 500-600 veterinärer som har sin huvudsakliga inkomst från arbete med sällskapsdjur och ungefär 1.000 djursjukvårdare. Framtidsutsikterna för veterinäryrket är mer oklara än någonsin, enligt Sveriges Veterinärförbund. Stora kullar svenska studenter håller på att utbilda sig i andra EU-länder och man vet idag inte hur detta kommer att påverka den svenska arbetsmarknaden. Dock, säger man, kommer smådjurssektorn att fortsätta vara den kliniska sektor som har bäst framtidspotential.

www.slu.se

www.svf.se

www.svenskdjursjukvard.se

www.jordbruksverket.se

Leg. djursjukskötare

Högskoleutbildning 180 hp.

Sedan den 1 januari 2010 är det tidigare yrket djursjukvårdare uppdelat i två; djursjukskötare och djurvårdare. För att bli leg. djursjukskötare krävs 3 års utbildning vid Sveriges lantbruksuniversitet. Efter avslutad utbildning ansöker man om legitimation hos Jordbruksverket. Vissa övergångsregler gäller för legitimationen, t.o.m. år 2014 för personer med annan utbildning än ovannämnda treåriga.

Information från Jordbruksverket:

Legitimerad djursjukskötare arbetar med de veterinärmedicinska delarna som fanns i det tidigare djursjukvårdaryrket. Som legitimerad djursjukskötare får du till exempel vaccinera och deltar vid operationer. Eftersom yrket är behörighetsreglerat och ingår i djurhälsopersonalen måste du följa regler om journalföring, intygsskrivande, anmälningsplikt med mera. Du kan också prövas av Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård om något går fel vid en behandling.

Information från SLUs hemsida:

Efter din utbildning kan du t.ex. jobba som forskare, djursjukskötare, företagare, arbetsledare, lärare eller rådgivare.

Möjliga arbetsgivare

Djursjukhus, djurkliniker, Universitetsdjursjukhuset, djurfodertillverkare, läkemedelsföretag, naturbruksgymnasier, distriktsveterinärstationer, eget företag inom rehabilitering, utbildning eller djursjukvård mm.

www.slu.se

www.jordbruksverket.se

www.svenskdjursjukvard.se

www.raid.se

Leg. tandläkare

Tandläkare, liksom sjuksköterskor och sjukgymnaster, inom humanvården kan ansöka om legitimation inom djurhälsovården. Information från Jordbruksverkets hemsida:

Godkända legitimerade tandläkare, sjuksköterskor eller sjukgymnaster ingår i djurhälsopersonalen och får behandla djur självständigt inom sina yrkesroller, oftast i samarbete med veterinär. Det innebär också att de följer regler om journalföring, intygsskrivande, anmälningsplikt med mera. De kan också prövas av Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård om något går fel vid en behandling.

Man måste styrka sin yrkeserfarenhet genom anställningsintyg eller, om man är egen företagare, genom arbetsintyg tillsammans med intyg om näringsverksamhet från Skatteverket.

Det är sammanräknad tid som gäller. Det som ska styrkas är

- för tandläkare: ett års yrkeserfarenhet motsvarande 50 procent av heltid
- för sjuksköterska: ett års yrkeserfarenhet motsvarande heltid.
- för sjukgymnast: ett års yrkeserfarenhet motsvarande 50 procent av heltid.

www.jordbruksverket.se

www.svenskdjursjukvard.se

Djurvårdare

Gymnasieskolornas naturbruksprogram, inriktning Djur/Djurvård är en grundutbildning på 3 år för ungdomar med stort djurintresse. Man lär sig mycket om djur, såväl praktiskt som teoretiskt. Man lär sig sköta och hantera djur av olika slag, både sällskapsdjur och lantbruksdjur. Djurs beteenden, avel, djursjukvård ingår liksom företagande, ekonomi och turism.

Undervisningen är både teoretisk och praktisk och förutom i klassrummen bedrivs undervisningen i skolornas djurhus, park, veterinärklinik och zoobutik t ex.

Möjliga arbeten är zoobutik, uppfödare, djurturism, pensionat, djurpark, veterinärklinik, djurtekniker (forskningsdjur) m fl.

Man behöver dock ingen särskild utbildning för att få arbeta som djurvårdare, som ibland även kallas veterinärassistent. Man arbetar med omvårdnad av sjuka och friska djur på djurkliniker och djursjukhus t ex genom att rasta djuren, sköta pålsvård och sköta om enklare sår.

www.naturbruk.se

www.yhmyndigheten.se

www.utbildningssidan.se

www.raid.se

Friskvård/rehabilitering

Friskvård/rehabilitering är en växande bransch inom sällskapsdjurssektorn, som främst erbjuder hundar och i viss mån katter. Inom denna kategori finns mest en- och fåmansföretag. En del företag erbjuder friskvård och rehabilitering i kombination med olika tjänster inom kategorin omvårdnad och/eller erbjuder omvårdnadstjänster i anslutning till zoobutik.

Enligt en enkätundersökning som gjordes 2010 bland 200 företag, svarar de som arbetar med friskvård/rehab att de troligen kommer att anställa fler och öka sin verksamhet. Ett par företag var oförändrade och inget planerade att minska sin verksamhet.

Friskvård/rehabilitering yrken:

- leg. sjukgymnast
- fysioterapeut/massör/naprapat
- akupunktör
- homeopat

Leg. djursjukgymnast

Legitimerad sjukgymnast med erfarenhet och kunskap inom veterinärmedicin som arbetar med både rehabilitering och friskvård för djur. Leg sjukgymnaster har en högskoleutbildning inom humanmedicinsk sjukgymnastik men kan ansöka om godkännande hos Jordbruksverket för att verka inom djurens hälso- och sjukvård. Djursjukgymnaster kan som enda yrkesgrupp i branschen ansöka om ett godkännande och står under granskning av Jordbruksverket. Yrket är behörighetsreglerat och ingår i djurhälsopersonalen, vilket innebär att man måste följa Jordbruksverkets regelverk samt även att man kan prövas av Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård.

www.lsvet.se

www.jordbruksverket.se

Övrig friskvård/rehabilitering

För samtliga yrken i gruppen friskvård/rehabilitering är det önskvärt, men inte nödvändigt, att man har en grundutbildning som djurvårdare (minst), samt en specialistutbildning inom ett eller flera områden.

Det finns flera skolor med olika inriktning på friskvård för djur. Vissa erbjuder en mycket omfattande utbildning med ämnen som anatomi, fysiologi, biomekanik, patologi, foderlära samt att tolka veterinärdiagnoser mm. Andra har en kortare utbildning i hund- och kattmassage.

Det finns en uppsjö av utbildningar både helgkurser och längre kurser i olika prislägen i pressur, naprapati eller annan terapeutisk behandling. Ett flertal utbildningar innehåller företagsekonomi, marknadsföring och grundläggande starta-egget-information.

Alla innehåller såväl teori som praktik, men i olika omfattning. Efter avslutad utbildning krävs att man genomför ett antal behandlingar innan man får diplom. Det är respektive utbildare som utfärdar diplomerna, som inte har någon enhetlig standard. Kvaliteten och innehållet i utbildningarna skiljer sig markant mellan olika kursleverantörer.

Några branschföreningar/intresseorganisationer är Föreningen Frisk Hund och Svenska Hundmassageföreningen.

www.friskhund.se

www.svenskahundmassageforeningen.se

Omvårdnad

Omvårdnad erbjuds oftast till hundar men i viss mån även katter. Det kan gälla trimning/klippning, bad, kloklippning och liknande, ofta i kombination med försäljning av tillbehör och/eller inackordering som hunddagis och pensionat samt rastning. För det mesta en- eller fåmansföretag som också lämpar sig för deltidsarbete (man kan själv avgöra hur många kunder man vill ta emot). Det finns omkring 400 företag i denna kategori, en majoritet av dem är en- eller fåmansföretag. Denna typ av tjänster har en allt större efterfrågan, varför de borde vara intressanta för dem som vill starta eget.

Övervägande delen pensionat är inriktade på hund, men det finns även många kombinerade hund/katt samt kattpensionat. Ett fåtal tar även emot t ex kaniner. Det finns ungefär 800 företag i dagsläget.

Omvårdnad:

- djurpensionat, omplaceringsverksamhet
- hunddagis
- trimning, klippning o dyl
- rastningsservice

Pensionat/dagis/omplacering

Att driva djurpensionat, -dagis eller omplaceringsverksamhet kräver tillstånd från länsstyrelsen samt utbildning, enligt Jordbruksverkets krav. Jordbruksverket vill att utbildningen/erfarenheten ska omfatta följande ämnen: hundens beteende, behov och etologi, problemhundar och problemhundsägare, stress hos hund, smittspridning, djurskyddslagstiftningen, raskunskap samt enklare hundsjukvård. Dessutom ställs krav på praktisk erfarenhet. Genuina kunskaper om hund och känsla för service samt förmåga att bemöta olika slags människor är bra grundförutsättningar.

”Det ska finnas kunnig personal på hunddagis och hundpensionat. En person som driver ett hunddagis eller ett hundpensionat ska ha utbildning om hundar eller erfarenhet som motsvarar utbildningen. Det är djurskyddsansvarig på länsstyrelsen som kontrollerar att du som vill öppna hunddagis eller hundpensionat har rätt kunskap. En person som driver ett katthem eller ett kattpensionat måste vara van vid katter och veta hur de fungerar.” (Jordbruksverkets hemsida)

Det finns ett flertal utbildningar, t ex har studieförbundet Medborgarskolan en grundläggande hundutbildning för den som vill ägna sig åt olika hundverksamheter såsom att öppna dagis eller pensionat.

www.jordbruksverket.se

www.sshf.se

www.skk.se

www.djurhem.se

Trim/klipp

Utbildningar i hundtrimning och omvårdnad finns vid ett flertal naturbruksgymnasier, några av dem erbjuder även eftergymnasial utbildning. Därutöver finns ett stort antal företag och privata kursarrangörer som erbjuder olika typer av frisörsutbildningar. Kostnaderna varierar liksom kvaliteten på utbildningen. En gedigen utbildning tar minst ett år.

Branschorganisationen Sveriges Hundfrisörer kan ge tips, liksom sidan hundtrim.com med kontaktuppgifter till trimmare/frisörer.

www.hundtrim.com

www.svhf.se

www.naturbruk.se

Rastningsservice

Hundägare som inte har möjlighet att själv rasta sina hundar, eller som har hundar som av olika anledningar inte kan vara på dagis, kan köpa tjänsten hundrastning. Det finns en förening med ett antal franchise-tagare och professionella rastare anslutna. Tjänsten ingår inte i avdragsgilla hushållsnära tjänster.

www.rastahunden.se

Övrigt

Antalet arbetstillfällen varierar kraftigt över säsong. Slädturism är vintersäsong, djurparker sommarsäsong. I nuläget arbetar omkring 3.000 personer inom denna kategori och framtiden ser ljus ut. De större djurparkerna planerar att utöka sin verksamhet. Inom 4H har man en vision att på sikt sprida verksamheten till orter där det i dagsläget inte finns någon verksamhet. Dock är fokus nu att kvalitetssäkra den befintliga verksamheten.

Tjänstehundsförare har i grunden utbildning inom polis, tull, kriminalvård och liknande och är inte till fullo beroende av sina hundar i sitt yrke, men sammantaget uppgår de till ca 600 personer.

Väktare med hund liksom andra civila tjänstehundsförare är yrken med ökande efterfrågan, framför allt kanske inom vården.

- djurvårdare i djurpark, naturpark och 4H-gård
- tjänstehundsförare (polis, tull, försvar, kriminalvård)
- nyttohundsförare (ex väktare, mögelsök, vårdhundsförare m fl)
- hundturism (jakt, hundspannskörning o dyl)
- uppfödare
- instruktör, tränare, psykologer
- djurtekniker/forskningsdjur

Djurparker

Arbete i djurpark, naturpark och 4H-gårdar kan vara tungt och kräver bra fysisk kondition, utöver ett stort djurintresse. Man bör även vara utåtriktad och kunna bemöta olika slags människor som besöker djurparken. Djurvårdare behöver känna till regler för djurskydd, och ha kunskap i etologi, läran om djurens beteende. Djurvårdare utbildas på det treåriga naturbruksprogrammet i gymnasieskolan; inriktning Djur. Motsvarande utbildning kan också finnas inom Komvux.

Djurvårdare är en gymnasieutbildning som innehåller ämnen som utfodring, avel, maskinlära, anatomi, fysiologi och sjukdomslära. Utbildningen kompletteras också med praktiska färdigheter samt ger goda kunskaper i företagande.

www.svenska-djurparksforeningen.nu

www.4h.se

www.arbetsformedlingen.se

Hundförare

Hundförare finns inom en rad yrkesgrupper, t ex polis, tull och militär. Det krävs att man, förutom sin grundutbildning inom respektive yrke, har en känsla för djur och kan arbeta med hundar.

<http://www.tullverket.se/omtullverket/effektivaremetodergerbattreresultat/narkotikasokhundar.4.4ab1598c11632f3ba9280005713.html>

<http://www.polisen.se/sv/Om-polisen/Sa-arbetar-Polisen/Specialkompetenser/Hundforare/Arbetet-som-hundforare/>

<http://www.forsvarsmakten.se/f17/Befattningsbeskrivningar/Hundforare/>

<http://www.kriminalvarden.se/Fangelse/Arbetet-mot-narkotika/Narkotikahundar/>

Civila hundförare

Förutom tjänstehundsförare, finns ett antal yrken i det civila, t ex som väktare, mögelhundsförare, vårdhundsteam med flera.

Förutom hundförarutbildning och grundutbildning (till t ex mögeltekniker eller väktare) krävs särskild utbildning för både hund och förare inom respektive område. Vaktbolagens hundar lämplighetstestas av polisen.

www.vardhundskolan.se

www.studieframjandet.se

www.sk.se

Uppfödare

Uppfödning av sällskapsdjur är oftast en hobbyverksamhet med dålig lönsamhet. Det krävs verksamhet i relativt stor skala för att kunna bedriva uppfödning yrkesmässigt på heltid.

Alla som yrkesmässigt eller i större omfattning håller, föder upp, upplåter, säljer eller tar emot sällskapsdjur för förvaring eller utfodring ska söka tillstånd.

Man ansöker om tillstånd hos länsstyrelsen som också ska inspektera och godkänna lokalerna.

Kontaktuppgifter till föreningar för mindre sällskapsdjur finns i Manimalisrapporten.

www.jordbruksverket.se

www.lansstyrelsen.se

www.skk.se

www.sverak.se

www.manimalis.se

Instruktör, tränare, psykologer

Det finns ett relativt stort utbud av utbildningar till instruktör, tränare, psykolog mm.

Förutom ett gediget hundintresse och erfarenhet krävs utbildning i etologi, raskunskap, metodik, inlärningspsykologi, träning, aktivering, stress, hundens behov, hundens mat, hälsovård, sjukdomar, pedagogik samt utbildning i administration, ekonomi och företagande. Utbildningarnas längd, upplägg och innehåll varierar liksom kostnaderna och givetvis kvaliteten. Ju mer gedigen utbildning man har, desto större möjlighet att kunna försörja sig inom respektive yrke.

Detta är yrken där man oftast jobbar som egen företagare.

www.skk.se

www.sbk.nu

www.hundenshus.se

www.immi.nu

Djurtekniker arbetar med forskningsdjur inom läkemedelsindustrin eller grundforskning vid universitetens medicinska, naturvetenskapliga och zoologiska fakulteter (ex Karolinska Institutet). Djurteknikern har en viktig roll i den biomedicinska forskningen. Djurens välbefinnande, vård och omsorg är väsentliga grundstenar i arbetet med att ta fram ny kunskap, nya läkemedel och nya behandlingsmetoder. Ett djur som är friskt och mår bra och som får de grundläggande behoven tillgodosedda är en förutsättning för att kunna utvärdera nya läkemedel och deras egenskaper eller nya kirurgiska metoder.

Djurteknikerna ansvarar för den dagliga kontakten med djuret, t ex vård och skötsel. Det är viktiga parametrar när nya läkemedel ska testas och utvärderas eftersom djur som inte mår bra riskerar att ge missvisande resultat. Djurteknikerna utför också självständiga försök som t ex doseringar av blivande läkemedel, provtagningar mm.

Med sina praktiska erfarenheter och kunskaper om djur spelar de även en viktig roll i de djurförsöksetiska nämndernas arbete där de ofta är med och bedömer ansökningarna. Djurteknikerna har ett stort djurintresse och en god kunskap om djurs grundläggande behov. De agerar för djurets bästa och i den dagliga kontakten finns ett ömsesidigt förtroende mellan djur och människa, där djurets signaler kan förstås och via djurteknikern förmedlas till försöksledaren. Djurteknikerna kan ofta tidigare se om djuren påverkas av försöken än de som mera sällan träffar djuren.

Naturbruksgymnasium är den bästa grundutbildningen för att bli djurtekniker. Stort djurintresse och erfarenhet av att arbeta med djur är alltid viktigt och utgör den starkaste enskilda faktorn som man beaktar när man anställer någon.

Tillstånd för att använda, föda upp och förvara djur för forskning utfärdas av Jordbruksverket. I nuläget har 240 företag och institutioner sådant tillstånd. Bland dessa nämns universitet, skolor, läkemedelsföretag och olika anläggningar som forskar om lantbruksdjur eller vilda djur, t ex fiskar. Alla dessa företag och institutioner ska ha både en ansvarig föreståndare och en veterinär knutna till sig och oftast finns det ytterligare personal såsom försöksledare och djurtekniker. Arbetet på forskningsanläggningar styrs av djurskyddslagen och Jordbruksverkets föreskrifter. Djurtekniker måste känna till lagar och regelverk samt veta hur de ska efterlevas.

www.jordbruksverket.se
<http://www.astrazeneca.se/forskning/>

Övriga yrken inom området är olika typer av turistverksamhet som hundspann, jaktarrangemang och liknande, som alla kräver goda djurkunskaper samt utbildning i turism från exempelvis Yrkeshögskolan (400 p, 4 terminer), jägarexamen och annan utbildning med särskild inriktning mot respektive område. Kombinationen slädhundsförare/vildmarksguide är en relativt vanlig kombination.

<http://www.gulex.se/sve/hundspann/1.htm>
www.draghundsport.se
<http://www.sverigeturism.se/tuinfo/>

Praktik och teori

Till arbetsplatser där man kombinerar praktik och teori räknas länsstyrelserna, zoobranchen, Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) samt landets utbildningsplatser där man arbetar med sällskapsdjur såväl direkt/praktiskt som indirekt och administrativt.

Vid *länsstyrelserna* arbetar veterinärer, djurskyddsinspektörer, ekonomer, handläggare och jurister.

Antalet yrkesverksamma i denna kategori uppskattas till ca 4.700 personer.

- djurskyddsinspektör
- zoohandlare
- grossist, tillverkare mm /foder, tillbehör
- lärare vid naturbruksgymnasier, lantbruksuniversitet m fl
- forskare, analytiker, laboratorietekniker (ex vid SVA)

Djurskyddsinspektör

Att arbeta som djurskyddsinspektör kräver först och främst ett stort djurintresse och engagemang för djur och deras välfärd.

Utbildningsbakgrunden bland landets yrkesverksamma djurskyddsinspektörer varierar. De vanligast förekommande grundutbildningarna är miljö- och hälsoskyddsvetare, lantmästare, agronomer m.fl.

Jordbruksverkets föreskrifter om offentlig djurskyddskontroll (L 44) säger att en djurskyddsinspektör bör ha den kunskap som krävs för att utföra djurskyddstillsyn i enlighet med gällande djurskyddslagstiftning. Inspektören bör också ha sådan kunskap att hon/han kan göra en bedömning av djurhållningen och djurens kondition är godtagbar. Landets länsstyrelser ansvarar för djurskyddskontroller.

www.jordbruksverket.se

www.lansstyrelsen.se

Zoobutik

För att driva en zoobutik eller annan handel med djur i större omfattning kräver att man gått grundutbildning för zoohandlare och utbildning för de djurslag man ska sälja.

Förteckning över godkända utbildningar finns hos Jordbruksverket.

Kravet på utbildning har införts för att garantera en lägstanivå av djurskyddskompetens i en zoobutik eller liknande. Dels för att rätt information ska lämnas till kunderna och dels för att ge bästa förutsättningar för att djuren tas om hand på ett bra sätt.

Djurvårdare är en gymnasieutbildning som innehåller ämnen som djurens biologi, djuren i naturbruket, djurhållning, djurvård inom djurens hälso- och sjukvård, sällskapsdjur och hundkunskap. Djurvårdarutbildningen kompletteras också med praktiska färdigheter samt ger goda kunskaper i företagande. För att bedriva

yrkesmässig handel med och uppfödning av sällskapsdjur krävs att den som i butik/uppfödning har den "dagliga tillsynen" av djuren, är utbildade i enlighet med kraven i L80 (Jordbruksverket). Reglerna i L 80 gäller idag inte bara den yrkesmässiga handeln, utan även (generellt sett) fullt ut mot privatperson.

För handel med levande djur krävs tillstånd från länsstyrelsen. Vid handel med utrotningshotade djur krävs förutom detta ett CITES-intyg för varje enskilt djur. Gäller framför allt vissa reptiler och papegojarter.

www.zoorf.org

www.arkenzoo.se

www.djurmagazinet.se

www.jordbruksverket.se

Grossistverksamhet tillbehör och foder

Handel med djurfoder kräver att fodret är anmält, märkt och i vissa fall att det åtföljs av ett speciellt handelsdokument. Bestämmelserna skiljer sig beroende på om fodret är helt vegetabiliskt eller om det innehåller animaliska produkter.

I dag finns ett 100-tal grossistföretag i tillbehörsbranschen och ett något mindre antal fodergrossister.

www.jordbruksverket.se

För Djurbranschens Yrkesnämnd, DYN
Stockholm den 1 april 2011

Lena Heimlén
e.u.

 Ord & Några visor

Tulegatan 14
172 78 Sundbyberg
08-29 90 91
0739-85 90 91

info@ordochnagravisor.se

Referenser

Arbetsförmedlingen
Jordbruksverket
Agraria Djurförsäkring
Folksam
Sveland
If
Trygg Hansa
Djurskyddet Sverige
Svenska Kennelklubben
Svenska Hundskyddsföreningen
Sveriges kommuner och landsting, SKL
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Sveriges Veterinärförbund
Svensk djursjukvård
Riksföreningen anställda inom djursjukvård, www.raid.se
naturbruk.se
YH-myndigheten
Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA
utbildningssidan.se
Leg. Sjukgymnasters Riksförbund, www.lsvet.se
friskhund.se
Svenska Hundmassageföreningen
Sveriges Hunddagisförening
Svenska Kennelklubben
Svenska Brukshundklubben
Sveriges 4H
hundtrim.com
Sveriges Hundfrisörer, www.svhf.se
rastahunden.se
Komvux
Medborgarskolan
Svenska Djurparksföreningen
Tullverket
Polisens hundenhet
Vårdhundskolan
Studiefrämjandet
Svensk Mögelhundsök
aktivhund.se
Manimalis
Länsstyrelsen
Sveriges Kattklubbars Riksförbund, Sverak
Axelssons Animal Massage School
Hundens Hus
Branschorganisationen IMMI
Astra Zeneca
Utbildningscentrum för häst/hund och humanvård, UPH
Zoobranschens Riksförbund, ZOORF
Arken Zoo

Djurmagasinet
Kungliga biblioteket
Svenska Journalistförbundet
Svenska Fotografers Förbund
Sveriges Tidskrifter
Djurhemsföreningen
Kriminalvården
gulex.se
Svenska Draghundsportförbundet
Svensk TuristGuide
Svenska Turistföreningen